

Vsebinsko poročilo panoge za para smučanje 2023/24

Uvod

Dobro sodelovanje med Smučarsko zvezo Slovenije in slovenskimi reprezentancami v para alpskem smučanju in kasneje para nordijskem smučanju segajo že več kot desetletje v preteklost, še v čase, ko je bila formalna krovna organizacija tekmovalcev in tekmovalk v para smučanju Zveza za šport-invalidov Slovenije - Slovenski paralimpijski komite (Zveze ŠIS-SPK), medtem ko so mednarodna tekmovanja potekala pod okriljem Mednarodnega paralimpijskega komiteja (IPC).

FIS je integracijo para smučarjev in smučark ter vseh tekmovalnih panog izvedel poleti leta 2022, svetlemu mednarodnemu zgledu pa je kmalu zatem sledila še SZS. Izvršni odbor Smučarske zveze Slovenije je s sklepom o ustanovitvi panogo za para smučanje ustanovil 8.11.2022 in tako medse sprejel tekmovalke in tekmovalce treh smučarskih klubov - Alpskega smučarskega kluba Kranjska Gora, Nordijskega društva Rateče - Planica in Smučarskega kluba športnikov-invalidov Albatros.

Ker se ima panoga prvič priložnost formalno s vsebinskim in finančnim poročilom predstaviti predstavnicam in predstavnikom članic Smučarske zveze Slovenije, smo se v uvodu želeli zahvaliti odgovornim na SZS, ki so z vključitvijo že tako obširno slovensko smučarsko družino še povečali in postavili svetel zgled tudi ostalim panožnim zvezam, ki se na pot vključevanja športnikov invalidov v svoje programe šele podajajo.

Na tem mestu naj dodamo še poziv zbranim delegatom članic Smučarske zveze Slovenije: v kolikor do vas v lokalnih okoljih pristopijo športniki invalidi in njihovi prijatelji ter svojci - ne glede na to, ali so njihove ambicije za udejstvovanje v snežnih športnih zgoj rekreativne ali tekmovalne narave - jih prosim usmerite na panogo za para smučanje. Z veseljem bomo pomagali tako njim kot tudi vam, da svoj pester nabor programov še razširite z dejavnostmi za to ciljno javnost.

Roman Jakič
predsednik panoge za para smučanje

Vsebinsko poročilo

Ob nastopu mandata vodstva panoge za para smučanje smo se osredotočili na delo na 4 fokusna področja. Ta so:

- Skrb za nemoteno delovanje reprezentančnih programov v disciplinah para alpskega in para nordijskega smučanja
- Razvoj vzdržnega sistema financiranja panoge para smučanja v okviru SZS
- Razvoj strategije za bolj učinkovito pridobivanje mladih para smučarjev in njihovo vključevanje v organizirane programe vadbe
- Povečanje medijske vidnosti in prepoznavnosti članov in članic reprezentančnih selekcij para smučanja pri nas

V nadaljevanju poročila bi želeli bolj podrobno opisati doseženi napredek na vsakem izmed fokusnih področij.

Skrb za nemoteno delovanje reprezentančnih programov v disciplinah para alpskega in para nordijskega smučanja

V zglednem, neformalnem sodelovanju obeh zvez, SZS in Zveze ŠIS-SPK v letu 2023/24 nam je uspelo zagotoviti finančna sredstva za izvedbo trenažnih programov tekmovalca Jerneja Slivnika (para alpsko smučanje) in tekmovalke Tabe Dolžan (para nordijsko smučanje) ter financiranje reprezentančnih programov pod taktirko Romana Podlipnika (trener A reprezentance v para alpskem smučanju) in Erika Raduhe (trener A reprezentance v para nordijskem smučanju).

Na žalost so nam nepredvidene zdravstvene okoliščine obeh tekmovalcev popolnoma spremenile predvidene rezultatske načrte za sezono in preprečile uspešno izpolnitev zastavljenih razvojnih in tekmovalnih ciljev.

Ker se oba tekmovalka in tekmovalec po zdravstvenih težavah še vračata v normalne trenažne in tekmovalne tirnice, bosta tekmovalni začetek sezone leta 2024/25 dočakala pozneje kot sicer. Trenerja obeh panog sta bila tako naprošena, da do sredine meseca oktobra pripravita načrte za sezono 2024/25, ki jih bo vodstvo panoge ustrezno finančno opremilo za potrditev na Zboru panoge, ki bo sklican do konca meseca oktobra, s sklepi Zbora panoge za para smučanje pa bosta seznanjena tako Izvršni Odbor SZS kot tudi Zveza ŠIS-SPK.

Panoga za para smučanje je v preteklem letu - ob že omenjenih izzivih - obdobje izkoristila za povečan obseg izobraževalnih aktivnosti. Tako se je lahko tekmovalka Tabea Dolžan udeležila FIS Para Nordic trenažnega tabora v Livignu, trener Erik Raduhe pa FIS Para Nordic izobraževanja trenerjev v Val Di Fiemme. V pripravi na prihajajočo sezono 2024/25 sta se udeležila še Equinor International Junior Camp 2024 v organizaciji Norveške smučarske zveze.

Razvoj vzdržnega sistema financiranja panoge para smučanja v okviru SZS

Cilj vodstva panoge za para smučanje SZS je bil že od vsega začetka tako vsebinsko kot finančno sodelovanje obeh športnih zvez za namene zagotavljanja financiranja programov panoge za para smučanje.

Ob nastopu mandata je vodstvo panoge predlagalo zmanjšanje odstotka, ki ga je v reprezentančne programe za para smučanje prispevala Zveza ŠIS-SPK s takratnih 100% na enakovreden delež obeh zvez, SZS in ZSIŠ-SPK, ter prenos marketinških sponzorskih pravic Zveze ŠIS-SPK za potrebe financiranja programov, ki bi jih sponzorskih pravic ter s tem ohranjanje visoko pojavnost športnikov v marketinških aktivnostih sponzorjev Zveze ŠIS-SPK v zimskem obdobju programa.

Na panogi za para smučanje smo želeli, da se z lastno marketinško dejavnostjo in drugimi aktivnostmi zagotovi potrebna sredstva za doseganje teh finančnih ciljev.

Veseli nas, da smo v mesecu septembru z Zvezo ŠIS-SPK dosegli načelni dogovor, s katerim se sponzorske pravice partnerja, Zveze ŠIS-SPK prenašajo na SZS, hkrati pa že zagotovili sredstva za lastno sponzorsko aktivnost s podpisom pogodbe s 4 sponzorji, blagovno znamko podjetja Droga Kolinska (Argeta) ter družbami Derby d.o.o., ELES d.o.o. in Športno Loterijo.

Dodatne vire financiranja še naprej iščemo tudi s prijavo na Javni razpis Fundacije za šport za sofinanciranje športnih programov, razvojne dejavnosti v športu, organiziranosti v športu, športnih prireditvah in promocije športa ter družbene in okoljske odgovornosti v športu, čeprav na letošnjem razpisu pri pridobivanju sredstev za kategoriziranega tekmovalca, Jerneja Slivnika, zaradi zdravstvenih razlogov in posledične odsotnosti s tekmovalnih prizorišč nismo bili uspešni.

Za sredstva iz naslova razpisa Letni program športa v tem trenutku panoga za para smučanje še ne more kandidirati, saj oviro v tem pogledu predstavlja dejstvo, da je bil nosilec potrjenega tekmovalnega sistema za para smučanje Zveza ŠIS-SPK, ki pa tekmovalne sisteme za posamezne športe v okviru svojega delovanja želi v prihodnjih letih prenesti na panožne zveze, torej v primeru para smučanja SZS.

Veseli nas, da smo uspeli tudi ob prehodu pod okrilje SZS zadržati sloves dobrega organizatorja dogodkov za para športnice in športnike, ki jih organiziramo tako zaradi povečane pojavnosti športnic, športnikov in panoge za para smučanje, kot tudi za namene delnega zagotavljanja financiranja za delovanje panoge za para smučanje. S sodelovanjem z Športnim društvom Pokljuka in Zavodom Sloski pa

smo organizacijsko okrepljeni v sezoni 2023/24 oddali kandidaturo za organizacijo tekem svetovnega pokala v para nordijskem smučanju in para biatlonu na Pokljuki ter finala svetovnega pokala v tehničnih disciplinah para alpskega smučanja v Kranjski Gori. Tekmovanji smo bili v pretekli sezoni žal prisiljeni odpovedati, smo pa tudi v sezoni 2024/25 uspeli v Slovenijo pripeljati Svetovno prvenstvo v para biatlonu (4. - 9. 2. 2025) pod okriljem Mednarodne biatlonske zveze (IBU) in FIS Svetovni pokal v para alpskem smučanju (4. - 6. 3. 2025).

Razvoj strategije za bolj učinkovito pridobivanje mladih para smučarjev in njihovo vključevanje v organizirane programe vadbe

Za trajnost in dolgoročno vzdržnost programov para smučanja pri nas je potrebno tudi številčno okrepiti bazo rekreativnih športnikov in športnic, ki se pri nas ukvarjajo s športi, ki spadajo v panogo para smučanja in z sistematičnim delom z njimi nekatere od njih pripojiti že obstoječim tekmovalnim in reprezentančnim programom. Majhnost obstoječe baze športnic in športnikov smo na lastni koži še posebej drastično občutili prav v sezoni 2023/24

Če je bila v preteklosti ena izmed največjih ovir za organizirano ukvarjanje s para smučanjem težka dostopnost opreme za udejstvovanje na snegu - še posebej za rekreativne športnice in športnike, ki šele vstopajo v para smučanje, smo to oviro na panogi poskušali učinkovito in kar najhitreje odpraviti. Tako smo v sodelovanju s partnerjem, norveškim centrom Beitostølen Helsesportsenter, pridobili donacijo 12 kompletov monoskijev za učenje sedečega smučanja, ki jih bomo v sodelovanju z Zvezo ŠIS-SPK in ZUTS izkoristili za čim boljše vključevanje mladih športnikov in športnic ter razvoj števila rekreativnih para smučark in smučarjev z željo po prirasti števila tistih, ki se bodo v para smučanje podali tudi s tekmovalnimi ambicijami.

V naši strategiji razvoja še vedno ostajata dve področji, kjer si želimo doseči večji napredek. Panoga za para smučanje si bo tako prizadevala, da se v sezoni 2024/25 poveže z Zvezo žičničarjev Slovenije in drugimi organizacijami, ki skrbijo za športno infrastrukturo, ki jo uporabljajo tudi para smučarji in v sodelovanju z njimi pripravi evidenco para smučarjev pri nas.

Tako bi prvič v Sloveniji pridobili relativno natančen pregled številčnosti in regionalne razpršenosti rekreativnih športnikov. Evidenca je ključna, da se lahko - predvsem v segmentu mlajših perspektivnih športnikov in športnic - obrnemo na klube, ki bi lahko v lokalnem okolju in sklopu njihovih obstoječih programov skrbeli za prve korake na njihovi poti k reprezentančnim programom. S temi ukrepi bi tako spodbujali tako redno vadbeno aktivnost v para smučanju med mladimi, kot tudi nagovarjali klube, ki so člani SZS v segmentih drugih panog, da svoj nabor programov dodatno razširijo s ponudbo panog para smučanja.

Pomemben korak k razvoju nadaljnjih generacij para smučarjev in smučark so tudi vključitev v program Šolar na smuči ter obstoječi programi šolskih športnih tekmovanj na osnovnošolski in srednješolski ravni. Trudili se bomo, da se para smučanje začne pojavljati kot posebna kategorija razpisov šolskih športnih tekmovanj, in tako pridobili možnost, da se mladi teh tekmovanj udeležujejo

integrirano, s svojimi sošolkami in sošolci ter s svojo prisotnostjo pridobijo prve tekmovalne izkušnje, ter krepijo zavedanje in vidnost para smučanja pri nas.

Na tem mestu se nam zdi smotrno omeniti še dodatne pozitivne učinke, ki se dogajajo sklopu sodelovanja med SZS in Zvezo ŠIS-SPK. Na prošnjo Zveze ŠIS-SPK je tako ZUTS v sezoni 2024/25 ponudil pomoč pri izvedbi delavnice varnega smučanja spremljevalcev sedečih smučarjev na Paralimpijskem zimskem taboru za družine, katerega pobudniki so bili starši udeležencev, ki si svoje otroke želijo varno popeljati v svet para smučanja.

Prav tako v panogi načrtujemo aktivno sodelovanje pri projektu Aktivno inkluzivno, ki ga bosta izvajala konzorcijska partnerja Zveza ŠIS-SPK in Olimpijski komite Slovenije (OKS-ZŠZ), projekt pa bo delno financiralo Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, in sicer iz Evropskega socialnega sklada (ESS) in sredstev proračuna Republike Slovenije.

Povečanje medijske vidnosti in prepoznavnosti članov in članic reprezentančnih selekcij para smučanja pri nas

Kljub zdravstvenih izzivih v reprezentančnih programih v sezoni 2023/24 so športnice in športniki panoge za para smučanje še vedno medijsko in marketinško zanimivi, vendar pa si v tem segmentu obetamo še precej večji napredek.

Prvič, s povečanjem vidnosti in prepoznavnosti bomo v prihajajoči sezoni 2024/25 skušali povečati zanimanje sponzorjev in donatorjev za delo panoge, športnikom zagotoviti boljše pogoje za delo, preko povečanja vidnosti neposredno izboljšali njihove pogoje za trenažni in tekmovalni uspeh, temveč tudi posredno vplivali na njihov potencial za pridobivanje sponzorskih sredstev iz naslova osebnih sponzorstev ter jim tako omogočili bolj nemoteno ukvarjanje s športom.

Drugič, s prisotnostjo para smučarjev in smučark tako v programih Šolar na smučih, sistemu šolskih športnih, državnih in mednarodnih tekmovanj bomo poskušali vzbuditi zanimanje za para smučanje med mladimi, kar bi pomenilo dodaten priliv športnikov v takon rekreativni in tekmovalni bazen ter utrdilo zavedanje v splošni javnosti o možnostih za ukvarjanje z zimskimi para smučarskimi disciplinami.

Dodatno bomo delovanje na tem področju oplemenitili z bolj enostavnim usmerjanjem športnikov v procese redne vadbe ter zmanjševali infrastrukturne ovire - predvsem težak dostop do strokovnega znanja in potrebne opreme - za ukvarjanje s para smučanjem v Republiki Sloveniji.

Poročilo pripravil:

Gal Jakič
vodja panoge za para smučanje
30. 9. 2024